

Никоҳга мажбурлаш йўқ

09:30 / 18.01.2025 7911

Совчилик ишлари, юқорида зикр қилинганидек, доимо енгил кўчавермайди. Баъзи ҳолатларда бир оиланинг ўзининг ичида ҳам фикр ва рағбатлар тўқнашиб қолиши рўй беради. Гоҳида ота-онага ёққан келин куёв бўлмиш фарзандга ёқмай қолиши ёки аксинча бўлиши ҳам мумкин. Бугунги кунимиз воқеълигида бу муаммони тез-тез учратиб турибмиз.

Ўзимизга интернет тармоғи орқали келган саволлардан бирини эътиборингизга ҳавола қилишга ижозат бергайсиз: «Бир киши қизини дўстининг ўғлига беришни аҳд қилган. Қиз мўмина бўлиб, бир солиҳ йигит билан турмуш қурмоқчи экан. Ота қизнинг кўнглига қарамай: «Дўстимнинг ўғлига тегмасанг, сени оқ қиламан», - деди. Шундай вақтда отага қулоқ солиши керакми? Отанинг оқ қилиши тўғрими ёки нотўғрими?»

Бунга ўхшаш савол ва ҳодисалар оз эмас.

Бошқа муаммолар қатори, бу муаммони ҳам динимиз таълимотлари асосида ҳал қилишимиз керак бўлади. Бунинг учун эса, динимизнинг бу борадаги таълимотларини қунт билан ўрганишимиз ва уларга ихлос билан амал қилишимиз лозим бўлади.

تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَهُوَ أَحْسَنُ الْوَكِيلِ: أَلَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا يَمْشِي مَعَكُمْ لِيُخْرِتَ عَنْكُمُ الْعُتْرَةَ وَيُجِيبَ عَنْكُمْ اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَكْبَرُ كُلِّ شَيْءٍ أَتَى لَدُنَّكَ الْوُجُوهَ وَأَنْتَ أَعْلَمُ الْغُيُوبِ

Хонса бинту Хидом ал-Ансория розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Отаси у кишини сўрамай, жувон ҳолида эрга берди. Бу унга ёқмай, Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келди. Бас, у зот унинг никоҳини бекор қилдилар».

Бухорий ва Абу Довуд ривоят қилганлар.

Демак, жувон аёлни ўзидан сўрамай ёки мажбур қилиб бировнинг никоҳига бериб бўлмайди. Ислом дини бундай вақтда ўша аёлга қозига арз қилиш ҳуқуқини беради. Арз қилинган чоғида эса, қози ундай никоҳни бузиш ҳақида ҳукм чиқаради. Изн сўрамай никоҳланган чоғда иш аёлнинг розилигига боғлиқ бўлиб қолади. У: «Розиман», деса, никоҳ никоҳ бўлади, бўлмаса, бузилади.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَنْكِحُوا آبَاءَكُمْ وَأَبْنَاؤَكُمْ بِأَمْوَالِكُمْ أُولَٰئِكَ حُرْمٌ مِّمَّا وَصَّيْتُمْ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لَا يَعْلَمُونَ

«Бир бокира қиз Набий соллalloҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб, отаси уни ёқтирмаса ҳам эрга берганини зикр қилди. Шунда Набий соллalloҳу алайҳи васаллам ихтиёрни унинг ўзига бердилар».

Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилганлар.

Бундай ҳолатда ўша қиз никоҳда қолишни ирода қилса, никоҳ ақди кучга киради, бўлмаса, йўқ.

Бу иш Исломда аёл-қизларнинг эрки, ҳақ-ҳуқуқлари қанчалик риоя қилинишини кўрсатади. Зотан, шу ҳукмдан бошқаси тўғри ҳам эмас. Чунки никоҳ – умр савдоси, кўнгил масаласи. Кўнглига ёқмаган одам билан бир ёстиққа бош қўйиб, умр бўйи яшаш осон бўлибдими? Одатда, эркалар

نَا دَارًا إِذَا مَلَ سَوَّهِ لَعَلَّ لِي لَصَدَّ لِي لَوْلَا لُؤْسَرَانَا كُتَلَا قَاهُنَّ عُلَّ لَلَا يَضَرَّ شَيْءٌ أَعْنَع
أَهْيَمَّ سِيَّ، نَالُفُ رُكْدِي أَنَا لُفُّ نَا: لَأَقَفُ، أَوْرِيخُ لِي لَسَلَجَه تَانَبُ نَمَ أَيْ شَيْءٌ وَرِي
إِذَا فُ، رُتَّ سَلَا تَرَقْنُ تَهْرَكَ يَهْ نَاوُ، أَعَجَّ وَرُتَّ تَكْسَيَّ هُنَّ إِفَا هَرَكْ ذِي دَلَا لُجْرَا لِي مَّ سِيَّ وَ
لَبَّنُ حُنُّ بَدَمَّ حَا هَاوُرُ. أَعَجَّ وَرِي مَلُّ هُ تَرَقْنُ

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам қачон қизларидан бирортасини узатмоқи бўлсалар, унинг пардаси олдига ўтириб, «Фалончи Фалонани зикр қилмоқда», деб, унинг ҳам, уни зикр қилган эркакнинг ҳам исмини айтар эдилар. Агар у сукут сақласа, никоҳлар эдилар. Агар у қиз ёқтирмаса, пардани чертар эди. Қачон қиз пардани чертса, уни никоҳламас эдилар».

Аҳмад ривоят қилган.

Оламларнинг сарвари, Роббул оламийнинг Расули бўлган зотнинг ўз қизлари билан никоҳ, оила қуриш борасида қилган муомалаларига назар солинг. Қандай юксак одоб! Қандай олий маданият! Қизларнинг одобини, ахлоқини кўринг!

أَيُّ لَأَقَفُ مَلَ سَوَّهِ لَعَلَّ لِي لَصَدَّ لِي لَوْلَا لُؤْسَرَانَا كُتَلَا قَاهُنَّ عُلَّ لَلَا يَضَرَّ شَيْءٌ أَعْنَع
نَحْنُ وَرَسُومُ لِي وَوَهْتَيَّ هُ، رَسُومُ رَسُومُ نَالُجْرَا هَبَطُخُ دَقُّ مَيَّ تَيَّ أَنَدْنَعُ، هَلَّ لَلَا لُؤْسَرُ
لُثْمَ نَيَّ بَأَحْتُمُّ لَلَّ رِي مَلُّ: مَلَ سَوَّهِ لَعَلَّ لِي لَصَدَّ لِي لَوْلَا لُؤْسَرَانَا كُتَلَا قَاهُنَّ عُلَّ لَلَا يَضَرَّ شَيْءٌ أَعْنَع
هَجَامُ نُبَا هَاوُرُ حَا لَلَّ

Жобир ибн Абдуллоҳ розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг ҳузурларига бир киши келиб:

«Ё Расулуллоҳ! Бизнинг бир етим қизимизга икки киши - бир бой ва бир камбағал совчилик қилди. У камбағални истаяпти, биз бойни истаяпмиз», - деди.

Шунда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Севишганлар учун никоҳга ўхшагани кўрилмаган», - дедилар».

Ибн Можа ривоят қилган.

Бу ҳадиси шарифда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам етим қизнинг кўнглига қанчалик эътибор берганларига қаранг! Ким бўлишидан қатъи

назар, инсоннинг кўнгли бор. Унинг риоясини қилиш керак.

Аmmo, ушбу ўта муҳим масаланинг иккинчи тарафи ҳам бор. Бунда болаларнинг ота-оналарига қарши чиқишлари ноқулай ҳолатга сабаб бўлади.